

|            |  |
|------------|--|
| Seat<br>No |  |
|------------|--|

**B.A.-I Semester-I Examination**  
**Geography (IKS) Paper-I**  
**Ancient Indian Geographer: IKS GEO01101**  
**Subject Code: 230506**

**Time: One Hour**

**Total Marks: 30**

**Instructions:**

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. Figures to the right indicate full marks**

**Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.**

8

- 1 The countries of Iraq, Iran, Ethiopia, Sudan included in — dwipas.  
a)Kusa b) Plaksa c) Shalmali d) Krmanca
- 2 ----- dwipa means the present land of India.  
a) Jambu b) Plaksa c) Shalmali d) Krmanca
- 3 Indian geographers measured the diameter and circumference of the earth using -----.  
a) Astrolabe b) Gnomon c) Magnet d) Map
- 4 ----- dwipas include Siberia and Japan, East Asia.  
a) Kusa b) Plaksa c) Saka d) Pushkar
- 5 Aryabhatia was written by -----.  
a) Aryabhata b) Brahmagupta c) Varahamihira d) Bhaskaracharya
- 6 ----- wrote the book Brahmasiddhanta.  
a) Aryabhata b) Brahmagupta c) Varahamihira d) Bhaskaracharya
- 7 The law of gravitation was explained by ----- hundreds of years before Newton under the name 'Principle of Centripetal Attraction'.  
a) Aryabhata b) Brahmagupta c) Varahamihira d) Bhaskaracharya
- 8 Who described the rainfall from the southwest monsoon around Ashadha?  
a) Aryabhata b) Kalidas c) Varahamihira d) Bhaskaracharya

**Q.2. Write short Notes (Two out of Three) .**

10

- 1 Thoughts about planets, stars
- 2 Geographical contribution of Brahmagupta
- 3 Geographical contribution of Utpala

**Q.3 . Answer the following question on broad. (One out of two).**

12

- 1 Explain the development of geographical concepts during the period of ancient Indian civilization.
- 2 Write the contribution of Aryabhata to geography.

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

---

**Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.**

८

- 1 ----- द्विपात इराक, इरान, इथिओपिया, सुदान या देशांचा सामावेश होतो.  
अ) कुश    ब) प्लक्ष    क) शाल्मली    ड) क्रौंच
- 2 ----- द्विप म्हणजेच सध्याची भारतभूमी होय.  
अ) जंबू    ब) प्लक्ष    क) शाल्मली    ड) क्रौंच
- 3 भारतीय भूगोल अभ्यासकांनी पृथ्वीचा व्यास व परिघ ----- च्या साह्याने मोजला.  
अ) वेधयंत्र    ब) गोमोन    क) चुंबक    ड) नकाशा
- 4 ----- द्वीपात सैबेरिया व जपान, पूर्व आशिया यांचा सामावेश होतो.  
अ) कुश    ब) प्लक्ष    क) शक    ड) पुष्कर
- 5 आर्यभटीय हा ग्रंथ ----- यांनी लिहला.  
अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य
- 6 -----यांनी ब्रम्हसिद्धान्त हा ग्रंथ लिहिला.  
अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य
- 7 मध्याकर्षण तत्त्व या नावाने ----- यांनी न्यूटनच्या शेकडो वर्षे आधी गुरुत्वाकर्षणाच्या नियमांचे विवेचन केले होते.  
अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य
- 8 आषाढाच्या आसपास नैऋत्य मोसमी वाऱ्यापासून पाऊस पडतो असे वर्णन कोणी केले आहे?  
अ) आर्यभट    ब) कालिदास    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य

**Q.2.टीपा लिहा. ( तीन पैकी कोणतेही दोन ).**

१०

- 1 ग्रह, तारे यांविषयी विचार
- 2 ब्रह्मगुप्त यांचे भौगोलिक योगदान
- 3 उत्पल यांचे भौगोलिक योगदान

**Q.3.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१२

- 1 प्राचीन भारतीय संस्कृतीच्या कालखंडातील भौगोलिक संकल्पनांचा विकास स्पष्ट करा.
- 2 आर्यभट यांचे भूगोलातील योगदान लिहा.

\*\*\*\*\*

# Model Answer Paper

**B.A.-I Semester-I Examination**  
**Geography (IKS) Paper-I**  
**Ancient Indian Geographer: IKS GEO01101**  
**Subject Code: 230506**

**Time: One Hour**

**Total Marks: 30**

**Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.**

८

1 ----- द्विपात इराक, इरान, इथिओपिया, सुदान या देशांचा सामावेश होतो.

अ) कुश    ब) प्लक्ष    क) शाल्मली    ड) क्रौंच

Option 1

2 ----- द्विप म्हणजेच सध्याची भारतभूमी होय.

अ) जंबू    ब) प्लक्ष    क) शाल्मली    ड) क्रौंच

Option 1

3 भारतीय भूगोल अभ्यासकांनी पृथ्वीचा व्यास व परिघ ----- च्या साह्याने मोजला.

अ) वेधयंत्र    ब) गोमोन    क) चुंबक    ड) नकाशा

Option 1

4 ----- द्वीपात सैबेरिया व जपान, पूर्व आशिया यांचा सामावेश होतो.

अ) कुश    ब) प्लक्ष    क) शक    ड) पुष्कर

Option 4

5 आर्यभटीय हा ग्रंथ ----- यांनी लिहला.

अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य

Option 1

6 -----यांनी ब्रम्हसिद्धान्त हा ग्रंथ लिहिला.

अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य

Option 2

7 मध्याकर्षण तत्त्व या नावाने ----- यांनी न्यूटनच्या शेकडो वर्षे आधी गुरुत्वाकर्षणाच्या नियमांचे विवेचन केले होते.

अ) आर्यभट    ब) ब्रह्मगुप्त    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य

Option 4

8 आषाढाच्या आसपास नैऋत्य मोसमी वाऱ्यापासून पाऊस पडतो असे वर्णन कोणी केले आहे?

अ) आर्यभट    ब) कालिदास    क) वराहमिहीर    ड) भास्कराचार्य

Option 2

**Q.2. टीपा लिहा. (तीन पैकी कोणतेही दोन).**

१०

1 ग्रह, तारे यांविषयी विचार

Ans:

2 ब्रह्मगुप्त यांचे भौगोलिक योगदान

Ans:

3 उत्पल यांचे भौगोलिक योगदान

Ans:

4 उत्पल यांचे भौगोलिक योगदान

Ans:

**Q.3.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .**

१२

1 प्राचीन भारतीय संस्कृतीच्या कालखंडातील भौगोलिक संकल्पनांचा विकास स्पष्ट करा.

Ans:

2 आर्यभट्ट यांचे भूगोलातील योगदान लिहा.

Ans:

\*\*\*\*\*